

Rapport

Rapport betreffende een klacht over de politiechef van de regionale eenheid Den Haag

Een onderzoek naar het binnentreden van een woning door de politie in het kader van hulpverlening

Oordeel

Op basis van het onderzoek vindt de Nationale ombudsman de klacht over de politiechef van de regionale eenheid Den Haag deels gegrond.

Datum: 2 augustus 2017

Rapportnummer: 2017/093

FEITEN

In de ochtend van vrijdag 27 november 2015, omstreeks 7.30 uur, krijgt de politie een melding dat er al sinds 2.00 uur 's nachts een hond aan het blaffen is in een woning in Zoetermeer op huisnummer 18. De meldster zegt erbij dat ze zich zorgen maakt om het welzijn van de bewoonster. Politieambtenaren van de regionale eenheid Den Haag G. en P. gaan naar de woning om poolshoogte te nemen. Op voorhand hebben zij van de hulpofficier een machtiging ontvangen tot binnentreden voor inbeslagneming van een hond in verband met overlast. Op de machtiging staat per abuis huisnummer 20 vermeld.

G. en P. constateren bij de woning een aantal dingen:

- Er wordt niet opgedaan bij herhaald aankloppen en bellen;
- De gordijnen zijn gesloten;
- De personenauto van de bewoonster staat voor de deur geparkeerd;
- De voordeur van de woning zit op slot, de politie meent ook van binnenuit;
- Er brandt licht in de woning;
- Er klinkt geluid van radio of televisie;
- Er blaft inderdaad een hond.

Zij spreken met een aantal buurtbewoners, die verklaren:

- dat de bewoonster in het recente verleden medische problemen heeft gehad;
- dat zij geen werk heeft en bijna altijd thuis is;
- dat zij haar de woning niet hebben zien verlaten;
- dat zij voor het laatst is gezien toen zijn de hond uitliet om 22.15 uur de vorige avond.

G. en P. gaan na of zij in contact kunnen komen met verzoekster of familieleden. Er blijken geen actuele telefoonnummers van haar en haar dochters bekend. Wel blijken er twee dochters in Zoetermeer woonachtig. De politie stuurt daar een aantal agenten naar toe, maar treft er niemand thuis. Duidelijk wordt dat een van de dochters bij een apotheek werkt, maar niet welke dat is. De politie staakt hierop de pogingen om contact te leggen.

G. en P. besluiten de woning van verzoekster binnen te treden, omdat zij vrezen dat de bewoonster zich in een hulpeloze toestand in de woning bevindt. Eerst kijken zij of ze langs de achterzijde de woning kunnen betreden. Daartoe klimmen zij met geleende ladders over de schutting. Binnentreden langs die zijde blijkt dan echter geen goede optie, omdat de schuifpui dan stukgemaakt zou moeten worden. Het lijkt hen dan beter om via de voordeur naar binnen te gaan. Collega H. komt ter plaatse met een slot- en sleutelkist, maar hij krijgt de deur niet open. Uiteindelijk gaan zij ertoe over de voordeur te forceren. Daarbij worden de deur en de sloten flink beschadigd.

Na doorzoeking van de woning concludeert de politie dat verzoekster niet aanwezig is. Naar later blijkt, was zij 's ochtends vroeg om 5.30 uur vertrokken voor een weekend weg met haar oudste dochter. Tijdens de doorzoeking, terwijl P. en G. op zoek zijn naar de bewoonster, weet de hond van verzoekster te ontsnappen door de voordeur. Na de

doorzoeking zijn G. en P. achter de hond aan gegaan. Uiteindelijk hebben zij de hond weer gevangen en naar een asiel gebracht. Intussen heeft politiemedewerker H. met een slotenmaker gekeken of de sloten of de deur direct vervangen moest worden. De slotenmaker adviseerde om dat niet te doen, omdat het cilinderslot naar zijn mening nog goed was te gebruiken, zodat de woning voldoende afgesloten kon worden.

Nadien, op het bureau, stellen de politiemedewerkers G. en P. na overleg met een operationeel expert een proces-verbaal en een verslag van binnentreden op. In beide stukken staat vermeld 'Ik betrad de woning ter – andere reden, krachtens een machtiging van de hulpofficier van justitie'. Als grondslag staat genoemd artikel 2 en 3 van de Algemene Wet op het Binnentreden (zie Achtergrond, onder 3) en artikel 4, lid 2 van de Wet DNA-onderzoek bij veroordeelden. Dit laatste artikel is erin terecht gekomen door een verkeerd gezet vinkje en is hersteld in een nieuw verslag van binnentreden van 6 januari 2016. Nog later, op 20 januari 2016, maken zij een nieuw proces-verbaal op, waarin nu als reden van binnentreden vermeld staat 'voorkoming en bestrijding van ernstig en onmiddellijk gevaar voor de veiligheid van personen en goederen, terstond en zonder schriftelijke machtiging, krachtens een machtiging van de hulpofficier van justitie, op grond van artikel 2 en 3 van de Algemene Wet op het Binnentreden'.

Niet verzoekster zelf, maar haar schoonzoon kwam als eerste bij de woning. Hij heeft naar aanleiding van een brief op de deur contact opgenomen met de politie en de hond opgehaald bij het asiel.

KLACHT

Nadat verzoekster op de hoogte was gesteld van het gebeurde dient zij op 29 november 2015 een klacht in bij de politie-eenheid Den Haag. Ook dient zij een verzoek in om schadevergoeding. Het verzoek om schadevergoeding is apart behandeld door de afdeling Schade en Verzekeringen van de politie Den Haag (hierna: 'afdeling Schade').

De afdeling Schade beslist de schade van verzoekster te vergoeden, behalve de gestelde schade aan haar schutting(deur) en postkeeper en de kosten voor het asiel.

De politie heeft separaat haar klacht onderzocht. In het kader daarvan zijn verzoekster, haar schoonzoon en betrokken politieambtenaren gehoord. Uiteindelijk beslist de politiechef op de klacht in een brief van 16 september 2016, na advies van de onafhankelijke klachtencommissie van de eenheid Den Haag. Verzoeksters klacht is op drie van de vier punten niet gegrond verklaard. Hierop wendt zij zich op 8 oktober 2016 tot de Nationale ombudsman, die een onderzoek instelt op basis van de volgende klachtformulering:

Verzoekster klaagt erover dat politieambtenaren van de eenheid Den Haag op 27 november 2015 niet passend en niet zorgvuldig handelden voor, tijdens en na het binnentreden van haar woning.

Daarnaast klaagt verzoekster erover dat de politie niet alle schade heeft vergoed die als gevolg van het binnentreden is ontstaan.

Op 13 januari verstrekte de politie aan de ombudsman het klachtdossier met daarin alle relevante stukken en foto's van de schade. Bij brief van 6 februari 2017 reageerde de politiechef op de vragen van de ombudsman. Hij gaf daarbij aan bij zijn eerdere oordeel ten aanzien van de klacht te blijven.

BEVINDINGEN

Standpunt verzoekster

Binnentreden

Verzoekster is van mening dat de politieambtenaren niet passend en niet zorgvuldig hebben gehandeld toen zij in haar afwezigheid binnentraden in haar woning. Volgens haar hadden zij eerst meer onderzoek moeten doen naar haar verblijfplaats en naar haar verstandhouding met haar burens, voordat zij de beslissing tot binnentreden namen, bijvoorbeeld door navraag te doen bij de woningbouwvereniging. Volgens verzoekster klopt de informatie niet dat de hond vanaf 2.00 uur blafte. Toen zij om 5.30 uur vertrok, lag de hond te slapen, aldus verzoekster. Het klopt ook niet dat zij de laatste jaren ernstige medische problemen heeft gehad. Evenmin herkent zij zich in het beeld dat zij 'erg depressief overkomt', hetgeen de meldster zou hebben beweerd.

Voorts heeft de politie naar de mening van verzoekster onvoldoende moeite gedaan om te achterhalen of er wel reden was om binnen te treden. Volgens haar zijn geen van haar drie dochters noch zijzelf op hun GSM gebeld. Die nummers had de politie kunnen en moeten achterhalen, vindt verzoekster. De politie is bij twee van haar dochters aan de deur geweest, maar zij waren niet thuis. Een van hen, die in een apotheek werkt, had volgens verzoekster ook op haar werk benaderd kunnen worden als de politie de moeite had gedaan uit te zoeken bij welke apotheek zij werkt. Een derde dochter is niet benaderd, terwijl zij thuis was en eventueel de hond op had kunnen vangen. Zij wist ook waar verzoekster was.

Verzoekster verklaart dat zij haar huis heeft achtergelaten volgens het advies van de politie om inbraken tegen te gaan, namelijk met de gordijnen deels gesloten en de lamp op een tijdklok. De radio stond aan omdat de hond dat prettig vindt. Verzoekster vindt niet dat op basis hiervan geconcludeerd kan worden dat er mogelijk iemand onwel in de woning ligt.

Ook vraagt verzoekster zich af of het niet mogelijk was om minder schade te maken. Er zat één veiligheidsslot en één cilinderslot op de deur. Volgens haar zat de knip er niet op, want zij was door de voordeur naar buiten gegaan. Naar haar mening had een slotenmaker moeten worden gebeld, zodat deze de deur kon proberen te openen zonder zoveel schade te maken.

Achterlaten woning

Volgens verzoekster is de woning niet netjes achtergelaten door de politie. De deur was volledig ontzet en het slot werkte niet goed meer, stelt zij. Verzoekster vindt het niet terecht dat de politie is afgegaan op de mening van een slotenmaker, die zei dat het slot nog voldoende functioneerde. Volgens haar was het onverantwoord om het huis zo achter te laten en hadden de sloten vervangen moeten worden, omdat de deur met een duw geopend kon worden. Ook het achterlaten van splinters en stukken hout bij de deur vindt verzoekster zeer slordig, omdat hierdoor de nog aanwezige huisdieren (twee katten) gewond hadden kunnen raken.

Ontsnapping hond en kosten asiel

Verzoekster vindt het slordig dat de politie de deuren en het tuinhek open heeft laten staan, terwijl zij een melding had gekregen van een blaffende hond. Verzoekster vindt het heel erg dat haar hond lange tijd buiten heeft gelopen en mogelijk in gevaar is geweest. Het zit verzoekster bovendien dwars dat haar hond gewond is geraakt aan zijn achterpoot, vermoedelijk doordat hij in een splinter van de geforceerde voordeur is gaan staan. Volgens haar zijn haar huisdieren getraumatiseerd door het gebeurde. Verzoekster stelt dat het beter was geweest als haar hond, nadat hij weer gevangen was, terug naar de woning was gebracht, in plaats van naar het asiel. De kosten voor het asiel moeten volgens haar vergoed worden, aangezien de politie de hond heeft laten ontsnappen.

Schade aan schutting(deur) en postkeeper

Verzoekster vindt het niet terecht dat de politie de schade aan haar schutting(deur) en postkeeper niet heeft vergoed. Volgens haar was de schutting(deur) onbeschadigd en recentelijk gebeitst. Ze vindt het ongeloofwaardig dat de politie stelt geen schade gemaakt te hebben aan de schutting, omdat er planken beschadigd waren en de bovenste plank zelfs was losgeraakt. Verzoekster stelt dat de postkeeper, een soort zak voor post aan de binnenkant onder de brievenbus, door het forceren van de deur verbogen is geraakt en niet meer gebruikt kon worden.

Tot slot

Verzoekster geeft aan dat ze op wat meer begrip had gerekend van de kant van de politie. Zij snapt dat de situatie vervelend is voor de politie, maar toch zeker ook voor haar. Zij had immers alleen de intentie om te genieten van een weekend weg, hetgeen is verstoord door het optreden van de politie.

Verklaring getuige M.

In het kader van het onderzoek heeft de Nationale ombudsman de schoonzoon van verzoekster, de heer M., gehoord. Hij verklaarde dat hij bij aankomst bij de woning zag

dat de deur behoorlijk geforceerd was. Hij kon de deur eerst niet open krijgen. De politie vertelde hem telefonisch dat de sleutel nog moest werken. Uiteindelijk lukte het hem de deur te openen. In de hal was het volgens hem best een rotzooi met splinters en dergelijke. Hij had niet de indruk dat er was opgeruimd en vindt niet dat het huis netjes was achtergelaten.

Standpunt politie

De politiechef heeft bij brief van 16 september 2016 een standpunt ingenomen naar aanleiding van de klacht. Voor de motivering van dit standpunt verwijst hij naar het advies van de klachtencommissie. Bij brief van 6 februari 2017 reageert de politiechef op de vragen van de ombudsman. Hij gaf daarbij aan bij zijn eerdere oordeel ten aanzien van de klacht te blijven.

De betrokken agenten G. en P. hebben verklaard tijdens het interne klachtonderzoek. G. heeft daarnaast ook verklaard in het kader van het onderzoek door de Nationale ombudsman.

De medewerkers V. en M. van de afdeling Schade hebben een duidelijk andere opinie over het binnentreden dan de politiechef, de klachtencommissie en de betrokken medewerkers. Ten aanzien van het verzoek om schadevergoeding van verzoekster heeft de ombudsman gesproken met M., bedrijfsvoeringspecialist bij de afdeling Schade, die ook tijdens de interne klachtbehandeling heeft verklaard.

In antwoord op een vraag van de ombudsman stelt de politiechef dat in dit geval het schadeverzoek is beoordeeld na de eerste fase van klachtbehandeling, maar vóórdat de klachtencommissie zich over de zaak gebogen heeft. De eerste klachtafdoening is bij de behandeling van het schadeverzoek meegewogen. Echter, de afdeling Schade heeft een ander standpunt ingenomen.

Standpunt politiechef over het binnentreden

1. Grondslag binnentreden

De politiechef acht het binnentreden behoorlijk. De klachtcommissie merkt op dat de betrokken politiemedewerkers G. en P. feitelijk vanaf het begin uit zijn gegaan van een mogelijk onwel geworden persoon in de woning en om die reden zijn binnengetreden. De commissie acht het gezien de omstandigheden bij de woning gerechtvaardigd dat de betrokkene politiemedewerkers besloten hebben om binnen te treden met het oog op hulpverlening op grond van artikel 7 lid 2 Politiewet 2012 in combinatie met artikel 2 en 3 Algemene Wet op Binnentreden (zie Achtergrond, onder 2 en 3).

Dat G. en P. binnentraden met het oog op hulpverlening en niet om overlast van de hond te stoppen, strookt met de verklaringen met G. en P. zelf. Betrokken ambtenaar G. verklaart dat de melder, naast een klacht over overlast van de hond, ook vertelde dat zij zorgen had over het welzijn van de bewoonster. Ter plaatse is gesproken met diverse buurtbewoners, die zich eveneens zorgen maakten, omdat de bewoonster in het verleden met medische problemen te maken heeft gehad. Volgens collega P. wist een buurvrouw

te vertellen dat de bewoonster recentelijk was geopereerd aan een hersenbloeding. Dit alles gehoord hebbende, in combinatie met hun observaties bij de woning, maakten dat G. en P. de mindset hadden dat er mogelijk een onwel geworden persoon in de woning aanwezig was. Beide verklaren overigens ook dat de hond rond 8.10 uur, nog ruim voor het binnentreden, stopte met blaffen. Uiteindelijk zijn zij om 8.46 uur binnengetreten, met latex handschoenen aan en met een Automatische Externe Defibrillator (AED) en mondkapjes, volledig in de veronderstelling dat zij iemand in een medische noodtoestand zouden gaan aantreffen en dat iedere seconde telde. G. vindt dat er sprake was van spoedeisendheid en er dus zonder machtiging binnengetreten mocht worden. Overigens treedt hij naar eigen zeggen altijd zonder machtiging binnen wanneer het gaat om hulpverlening, omdat het naar zijn mening bij hulpverlening altijd om spoed gaat.

Tijdens de interne klachtbehandeling heeft de politie zich op het standpunt gesteld dat er voldoende moeite is gedaan om een minder verstrekende oplossing te vinden, voordat besloten werd om binnen te treden, nu er pogingen zijn gedaan om contact te leggen met verzoekster en haar dochters. De politie vindt dat het niet nodig was om navraag te doen bij de woningbouwvereniging over de relatie tussen verzoekster en de buurtbewoners die de melding deden.

2. Wijze van binnentreden

De politiechef en de klachtencommissie vinden dat het binnentreden door het forceren van de voordeur proportioneel was, nu er geen betere manieren waren om binnen te komen. Volgens G. was het niet mogelijk om minder schade te maken. De schade was groter geweest als de schuifpui was gebroken, terwijl binnentreden via een raam gevaarlijk is voor de politie zelf. G. en P. verklaren dat collega H. de deur niet kon openen met de slot- en sleutelkist, omdat er een cilinderslot en veiligheidssloten op zaten. Ook een slotenmaker zou niet in staat zijn geweest om de deur te openen, stellen zij. H. is volgens G. opgeleid om de slot- en sleutelkist te gebruiken om sloten te openen en kwam na onderzoek tot de conclusie dat het slot niet kon worden geopend.

3. Verantwoording binnentreden

De politiechef en de klachtencommissie achten het onjuist dat er in de verslagen en processen-verbaal van binnentreden werd verwezen naar de machtiging die door de hulpofficier was afgegeven voor binnentreden ter inbeslagname van een hond, nu daadwerkelijk is binnengetreten ter hulpverlening. Daarnaast stond er in eerste instantie ook ten onrechte een verwijzing naar artikel 4 lid 2 van de Wet DNA-onderzoeken bij veroordeelden als grondslag vermeld in het proces-verbaal en het verslag van binnentreden. De verslaglegging is dus niet zorgvuldig geweest en dit klachtelement wordt gegrond verklaard. De politiechef biedt zijn excuses aan voor dit handelen van de politie.

Wat betreft de verantwoording van het binnentreden, verklaren G. en P.:

'Vanuit het bureau kregen wij mee dat er een machtiging tot binnentreden zou worden opgemaakt. Dit omdat uit de politiestructuur zou blijken dat klaagster in het verleden vaker in meldingen zou voorkomen en dat de juridische inkadering dan soepeler zou

verlopen. Wij hebben toen direct aangegeven dat wij een machtiging niet nodig achtten. Naar onze mening zouden wij op basis van artikel 3 van de Politiewet (zie Achtergrond, onder 2) voldoende middelen hebben om de woning, eventueel, te kunnen betreden. [...] Omdat, naar onze mening, alle mogelijkheden waren onderzocht om uit te sluiten dat klaagster ergens anders was, besloten wij dat wij de woning moesten betreden om te bekijken hoe het was met het welzijn van klaagster. Dit deden wij, in onze beleving, op basis van artikel 3 van de politiewet en dus niet op basis van de machtiging zoals was afgegeven door de hulpofficier van justitie. [...] Achteraf is er aan het bureau een discussie gevoerd over het wel of niet gebruiken van de machtiging. Naar onze mening zijn wij binnengetreten op basis van artikel 3 van de politiewet en was het gebruik van de machtiging niet nodig. Door de operationeel expert is echter besloten dat wij het verslag tot binnentreden toch moesten opmaken op basis van het doen stoppen van de overlast van de hond.'

G. stelt dat op het moment van het opvragen van de machtiging nog niet bekend was dat er mogelijk sprake kon zijn van een noodzaak tot binnentreden in verband met hulpverlening. Om die reden staat op de machtiging alleen iets over binnentreden ter inbeslagname van de hond.

Standpunt afdeling Schade over het binnentreden

De medewerkers V. en M. van de afdeling Schade hebben een duidelijk andere opinie over het binnentreden dan de politiechef, de klachtencommissie en de betrokken medewerkers G. en P.. Schadebehandelaar de heer V. stelt dat het binnentreden niet voldoet aan de beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit. Dat betekent dat het handelen van de politie niet in verhouding stond met het te bereiken doel en dat het doel ook op een andere, minder ingrijpende manier had kunnen worden bereikt. V. stelt dat de betrokken politieambtenaren een slotenmaker hadden kunnen inzetten om de geluids-overlast te doen stoppen en het welzijn van de bewoonster te controleren, omdat er geen haast bij was. Er is onnodig veel schade veroorzaakt door de verkozen manier van binnentreden.

De heer M., bedrijfsvoeringsspecialist bij de afdeling Schade, heeft zowel tijdens het interne klachtonderzoek als tijdens het onderzoek door de Nationale ombudsman verklaard dat hij het eens is met de conclusies van schadebehandelaar V., hoewel die afwijken van het oordeel van de Klachtencommissie en de politiechef. In reactie op de verklaring van de betrokken agenten dat er (ook) is binnengetreten omdat de bewoonster mogelijk hulp nodig had, verklaart M.:

'Zoals bekend mag er worden binnengetreten als dat redelijkerwijs nodig is om hulp te kunnen verlenen. Als er sprake is van ernstig en onmiddellijk gevaar, mag er zelfs zonder machtiging worden binnengetreten. Wij constateren dat de politie deze eisen in de praktijk dermate ruim interpreteert, dat als er sprake is van totaal willekeurige omstandigheden die in het ergst denkbare geval zouden kunnen leiden tot het vermoeden dat er iemand hulp nodig heeft, er onverwijld wordt binnengetreten, waarbij er geen enkele aandacht is voor het beperken van de schade. In dit geval is dat niet anders. In de

mutatie staat dat de bewoonster mogelijk medische hulp nodig had. Deze aanname was gebaseerd op feiten en omstandigheden die op allerlei situaties konden wijzen. [...] De klachtafdoening vermeldt dat er sprake was van ernstig en onmiddellijk gevaar. Dat lijkt mij helemaal een voorbarige conclusie. [...] De hond blafte immers al heel erg lang. De politie had dus ook kunnen kiezen voor een andere manier van binnentreden. Er was geen acute noodsituatie.'

Hij vindt dat er te snel worden overgegaan tot binnentreden, terwijl van de politie verwacht mag worden dat er erg kritisch gekeken wordt of er wel bevoegdheid tot binnentreden is en dat er dan ook zo weinig mogelijk overlast en schade wordt veroorzaakt.

Achterlaten woning

De politiechef en de klachtencommissie vinden dat de politiemedewerkers af mochten gaan op de professionele inschatting van de slotenmaker dat het slot niet direct vervangen hoefde te worden en er verder ook geen spoedingrepen noodzakelijk waren.

Betrokken politiemedewerker G. verklaart dat de slotenmaker adviseerde om het slot te laten zitten in de deur, omdat het nog goed te gebruiken was. Hierdoor zou de bewoonster gewoon met haar eigen sleutel de deur kunnen openen en niet eerst naar het politiebureau hoeven om de nieuwe sleutel op te halen. Volgens collega P. was dit vooral een tijdelijke oplossing, omdat wel duidelijk was dat er een nieuwe deur in moest. De slotenmaker achtte echter geen verder spoedingrepen nodig. Op dat oordeel zijn de betrokken agenten af gegaan.

Volgens G. heeft collega H. mogelijk nog wat van de troep bij de deur opgeruimd, maar zeker weet hij dat niet. Zelf was hij op dat moment bezig de hond te vangen.

Ontsnappen hond en kosten asiel

De politiechef en de klachtencommissie vinden het niet van slordigheid getuigen dat de hond heeft kunnen ontsnappen uit de woning, nu de betrokken politieagenten op dat moment de prioriteit hadden om de bewoonster te zoeken. G. en P. verklaren dat het achteraf gezien uiteraard mogelijk was geweest om het tuinhekje af te sluiten, maar dat zij daar op dat moment niet mee bezig waren.

Ook de overdracht van de hond aan het asiel acht de commissie zorgvuldig en zelfs aan te bevelen, omdat de hond nergens anders op een goede manier kon worden ondergebracht. Toen de hond eenmaal gevangen was, was de woning alweer afgedicht, zodat ze de hond niet terug naar de woning konden brengen, aldus G.

De afdeling Schade wilde aanvankelijk de kosten voor de opvang van de hond in het asiel (ten bedrage van €37,50) niet vergoeden, omdat sprake zou zijn van zaakwaarneming. Gedurende het onderzoek heeft de afdeling Schade aangegeven dit standpunt te herzien en de kosten voor het asiel alsnog te vergoeden.

Schade aan schutting(deur) en postkeeper

De afdeling Schade heeft de schade als gevolg van het binnentreden vergoed, met uitzondering van de gestelde schade aan de postkeeper en de schutting(deur). Dit omdat naar het oordeel van de afdeling Schade onvoldoende vaststaat dat hieraan door de politie schade is veroorzaakt. De betrokken politiemedewerker G. verklaart dat de schutting in een zeer slechte staat verkeerde en niet door hem is aangeraakt of vernield. Hij stelt dat zijn collega P. op een heel andere plaats over de schutting is geklommen dan waar verzoekster stelt schade aan de schutting te hebben door het optreden van de politie. De afdeling Schade acht de foto's waarop schade aan de postkeeper te zien zou moeten zijn, onvoldoende duidelijk om aan te nemen dat de postkeeper als gevolg van het binnentreden niet meer te gebruiken is.

BEOORDELING**Ten aanzien van het binnentreden**

Het is een vereiste van behoorlijk overheidsoptreden dat grondrechten van burgers worden gerespecteerd. Eén hiervan is het huisrecht. Uitgangspunt is dat mensen zonder bemoeienis van de overheid in hun huiselijke omgeving moeten kunnen leven. Wanneer een bewoner geen toestemming geeft, of zoals hier, niet thuis is, mag een overheidsfunctionaris een woning alleen binnengaan indien daarvoor een wettelijke basis is.

Artikel 12, eerste lid van de Grondwet bepaalt dat binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner alleen is geoorloofd in de gevallen bij of krachtens de wet bepaald, door hen die daartoe bij of krachtens de wet zijn aangewezen (zie Achtergrond, onder 1). In artikel 2 van de Algemene wet op het binnentreden (zie Achtergrond, onder 3) worden de vormvereisten verder uitgewerkt.

Op grond van artikel 3 van de Politiewet 2012 (zie Achtergrond, onder 2) heeft de politie onder meer tot taak hulp te verlenen aan hen die deze behoeven. De Nationale ombudsman merkt nadrukkelijk op dat dit artikel op zichzelf, geen wettelijke basis biedt om een woning te betreden.

Voor het verlenen van hulp hebben politieambtenaren op grond van artikel 7, tweede lid Politiewet 2012 toegang tot elke plaats, inclusief een woning, voor zover dat redelijkerwijs nodig is. De uitoefening van deze bevoegdheid dient op grond van artikel 7, vijfde lid Politiewet 2012 bovendien in verhouding tot het beoogde doel redelijk en gematigd te zijn (zie Achtergrond, onder 2). Ook wanneer in het kader van hulpverlening een woning wordt binnengetroten, zijn de voorwaarden die in de Algemene wet op het binnentreden (Awbi) worden gesteld, van toepassing. Dit betekent dat op grond van artikel 2, eerste lid Awbi een schriftelijke machtiging is vereist voor het binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner. Alleen als er sprake is van een noodsituatie, waarin er direct moet worden gehandeld, kan de politie op grond van artikel 2, derde lid Awbi zonder toestemming van de bewoner en zonder schriftelijke machtiging een woning betreden.

In dit geval was er een machtiging afgegeven tot binnentreden in verband met de inbeslagname van een hond. Deze machtiging is in eerste instantie ook als grondslag voor het binnentreden genoemd in het proces-verbaal en het verslag van binnentreden. Desondanks is het de ombudsman duidelijk geworden dat de betrokken politie-medewerkers in werkelijkheid binnentraden ter hulpverlening. Het binnentreden dient dan ook getoetst te worden aan het wettelijke kader dat geldt voor binnentreden ter hulpverlening, zonder machtiging daartoe. De vraag is dan of er sprake was van een noodsituatie, waarin er direct moest worden gehandeld.

Van een noodsituatie is sprake als er een ernstig en onmiddellijk gevaar is voor de veiligheid van personen of goederen. Uit de verklaringen van de betrokken politieambtenaren maakt de ombudsman op dat zij van mening waren (en zijn) dat zich een dergelijke situatie voordeed. Zij traden binnen met latex handschoenen aan, een AED en mondkapjes, in de volle verwachting in de woning de bewoonster aan te treffen. Gezien de omstandigheden bij de woning en de bezorgde buurtbewoners, kan de ombudsman zich goed voorstellen dat de politiemedewerkers vonden dat het nodig was om de woning te betreden. De ombudsman vindt ook dat de politie voldoende in het werk had gesteld om informatie te verzamelen voordat tot binnentreden werd overgegaan. Anders dan verzoekster, vindt de ombudsman niet dat de politie contact had moeten opnemen met de woningbouwvereniging of na had moeten gaan bij welke apotheek een van haar dochters werkte. Zo ver reikte de verplichting om informatie te verzamelen in dit geval niet.

De vraag of er sprake was van een spoedeisendheid die binnentreden zonder machtiging rechtvaardigde, beantwoordt de ombudsman echter ontkennend. De hond blafte volgens de melding immers al sinds twee uur 's nachts en er zat al geruime tijd tussen de melding om 7.30 uur en het moment van binnentreden om 8.46 uur. Onder deze omstandigheden kan niet worden gesteld dat er aanleiding was om te handelen alsof iedere seconde telde. De ombudsman oordeelt om die reden dat de betrokken politieambtenaren in dit geval eerst een machtiging hadden moeten opvragen tot binnentreden met als reden het verlenen van hulp, voordat zij de woning betraden. Op die manier had de hulpofficier de beslissing tot binnentreden kunnen toetsen. De inbreuk op het huisrecht is dusdanig ernstig, dat de ombudsman eraan hecht dat deze toets plaatsvindt, zelfs in een geval waarin eerder al een machtiging tot binnentreden op een andere grond is afgegeven. Overigens acht de ombudsman het zeer waarschijnlijk dat de machtiging tot binnentreden op grond van hulpverlening zou zijn afgegeven, indien daarom was verzocht.

Wat de betreft de wijze van binnentreden, acht de ombudsman het aannemelijk dat er geen manier van binnentreden mogelijk was die minder schade zou veroorzaken. Het feit dat er vooraf geen slotenmaker bij is betrokken, vindt de ombudsman niet onoverkomelijk, nu er wel een daarvoor opgeleide politiemedewerker met een slot- en sleutelkist tevergeefs getracht heeft de deur te openen. Gezien de begrijpelijke wens om de woning binnen te komen, vindt de ombudsman ook niet dat er onevenredig veel schade is

veroorzaakt. De gemaakte schade is overigens ook (grotendeels) aan verzoekster vergoed, dus haar belang is niet geschaad door de mate van schade die is aangericht.

De politiechef heeft naar het oordeel van de ombudsman terecht geconcludeerd dat de verslaglegging van het binnentreden niet goed is verlopen. In overleg met de operationeel expert is in eerste instantie in strijd met de waarheid vastgelegd dat er was binnentreden op grond van de machtiging in verband met inbeslagname van de hond. De ombudsman acht dit in strijd met het vereiste van integriteit, omdat de burger erop moet kunnen vertrouwen dat de verslaglegging van de politie betrouwbaar is en dat er geen zaken verhuld worden. Wat dat betreft is het goed dat er uiteindelijk een nieuw proces-verbaal is opgemaakt waarin de fout is hersteld.

De ombudsman acht de gedraging niet behoorlijk voor wat betreft het ontbreken van een machtiging tot binnentreden op de juiste grond en de verslaglegging van het binnentreden. De ombudsman acht de gedraging voor het overige behoorlijk.

Ten aanzien van het ontsnappen van de hond en het achterlaten van de woning

Het vereiste van professionaliteit houdt in dat de overheid er voor zorgt dat haar medewerkers volgens hun professionele normen werken. De burger mag van hen bijzondere deskundigheid verwachten.

In dit geval mocht verzoekster van de politie verwachten dat de woning na het binnentreden netjes werd afgedicht en achtergelaten door de politie. Wat betreft het afdichten van de woning oordeelt de ombudsman dat de politie af mocht gaan op het oordeel van de slotenmaker dat de sloten nog voldoende functioneerden en dat er verder ook geen spoedingrepen nodig waren op dat moment. De slotenmaker is een deskundige op dit gebied op wiens oordeel de politie mag vertrouwen. Uit de verklaring van de schoonzoon van verzoekster maakt de ombudsman op dat het ook niet zo was dat de woning gemakkelijk te betreden was. Integendeel, hij moest juist veel moeite doen om de deur met de sleutel te openen. Doordat er geen nieuw slot in de deur zat, hoefde hij niet eerst naar het politiebureau om de sleutel af te halen. Eenmaal binnen zag hij echter wel splinters en dergelijke in de gang liggen, verklaart hij. Een foto uit het klachtdossier bevestigt dit, maar de rommel is naar het oordeel van de ombudsman niet buitenproportioneel. Van de politie mag worden verwacht dat de ergste troep wordt opgeruimd, maar niet veel meer dan dat.

Terwijl de betrokken politieambtenaren de woning doorzochten op zoek naar de bewoonster, wist de hond te ontsnappen. Hoe spijtig het ontsnappen van de hond ook is, de ombudsman vindt niet dat dit aan de betrokken politiemedewerkers aangerekend kan worden, omdat zij op dat moment ten volle gericht waren op het vinden van verzoekster. Nadien hebben zij zich veel moeite getroost om de hond weer te vangen en zo het probleem op te lossen. Dat zij de hond daarna naar het asiel hebben gebracht acht de ombudsman verstandig. De hond kon immers niet goed op het bureau worden gehouden en evenmin terug naar de woning, omdat deze alweer was afgedicht. Bovendien was het voor de politie niet zeker dat er daar op korte termijn iemand zou zijn om voor hem te

zorgen. Wel heeft de ombudsman met instemming kennisgenomen van de beslissing van de afdeling Schade om de kosten voor het asiel alsnog terug te betalen aan verzoekster, aangezien zij zelf part noch deel had aan het ontstaan van de situatie.

De ombudsman acht de gedraging behoorlijk.

Ten aanzien van de schade aan de schutting(deur) en de postkeeper

De ombudsman heeft in de rapporten 'Behoorlijk omgaan met schadeclaims' (2009/135) en 'Behoorlijk omgaan met schadeclaims door gemeenten' (2011/025) spelregels geformuleerd die ook op de politie van toepassing zijn. De ombudsman hecht eraan dat de overheid zich coulant opstelt als zij fouten heeft gemaakt en een burger hierdoor schade heeft geleden. De overheid dient oog te hebben voor claims van geringe omvang die redelijkerwijs gehonoreerd moeten worden. Het kabinet heeft zijn instemming betuigd met de door de Nationale ombudsman geformuleerde spelregels.

Met instemming heeft de ombudsman vernomen dat vrijwel alle schade als gevolg van het binnentreden vergoed is aan verzoekster. Alleen voor de schade aan de schutting(deur) en de postkeeper geldt dit niet. Verzoekster wil die schade graag alsnog vergoed hebben. Voor wat betreft de postkeeper, kan de ombudsman evenmin als de politie op basis van de foto's in het dossier zien waarom deze niet meer bruikbaar zou zijn. Het lijkt ook niet erg waarschijnlijk dat de postkeeper (zwaar) beschadigd zou zijn door het binnentreden, nu het niet zo was dat de deur geheel uit zijn scharnieren is geslagen en op de postkeeper terecht is gekomen. Voor de schutting geldt daarentegen dat duidelijk is dat hier schade aan is. Echter, op basis van het dossier kan de ombudsman niet vaststellen dat deze is veroorzaakt door de politie en daarom vergoed moet worden. De verklaringen van verzoekster en de politiemedewerkers staan op dit punt sterk tegenover elkaar. De ombudsman vindt dat de schadeclaim in deze omstandigheden in redelijkheid afgewezen kon worden, waarbij het verzoekster vrij staat om eventueel nog een zaak bij de burgerlijke rechter aanhangig te maken.

De ombudsman acht de gedraging wat betreft het omgaan met de schadeclaim behoorlijk.

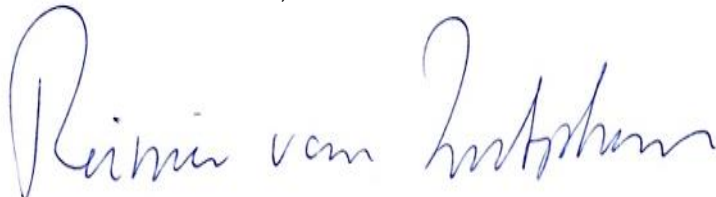
CONCLUSIE

De klacht over de onderzochte gedraging van de politiechef van de regionale eenheid te Den Haag is gegrond ten aanzien van:

- Het binnentreden zonder de juiste machtiging wegens schending van het vereiste van het respecteren van grondrechten;
- De onjuiste verslaglegging van het binnentreden wegens schending van het vereiste van integriteit;

De klacht is voor het overige niet gegrond.

De Nationale ombudsman,

A handwritten signature in blue ink that reads "Reinier van Zutphen". The signature is written in a cursive style with a large initial 'R'.

Reinier van Zutphen

ACHTERGROND

1. GRONDWET

Artikel 12

“1. Het binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner is alleen geoorloofd in de gevallen bij of krachtens de wet bepaald, door hen die daartoe bij of krachtens de wet zijn aangewezen.

2. Voor het binnentreden overeenkomstig het eerste lid zijn voorafgaande legitimatie en mededeling van het doel van het binnentreden vereist, behoudens bij de wet gestelde uitzonderingen.

3. Aan de bewoner wordt zo spoedig mogelijk een schriftelijk verslag van het binnentreden verstrekt. Indien het binnentreden in het belang van de nationale veiligheid of dat van de strafvordering heeft plaatsgevonden, kan volgens bij de wet te stellen regels de verstrekking van het verslag worden uitgesteld. In de bij de wet te bepalen gevallen kan de verstrekking achterwege worden gelaten, indien het belang van de nationale veiligheid zich tegen verstrekking blijvend verzet.”

2. POLITIEWET 2012

Artikel 3

“De politie heeft tot taak in ondergeschiktheid aan het bevoegd gezag en in overeenstemming met de geldende rechtsregels te zorgen voor de daadwerkelijke handhaving van de rechtsorde en het verlenen van hulp aan hen die deze behoeven.”

Artikel 7

“(…)

2. De ambtenaar van politie, bedoeld in het eerste lid, heeft toegang tot elke plaats, voor zover dat voor het verlenen van hulp aan hen die deze behoeven, redelijkerwijs nodig is.

(…)

5. De uitoefening van de bevoegdheden, bedoeld in het eerste tot en met het vierde lid, dient in verhouding tot het beoogde doel redelijk en gematigd te zijn.”

3. ALGEMENE WET OP HET BINNENTREDEN (AWBI)

Artikel 2

“1. Voor het binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner is een schriftelijke machtiging vereist, tenzij en voor zover bij wet aan rechters, rechterlijke colleges, leden van het openbaar ministerie, burgemeesters, gerechtsdeurwaarders en belastingdeurwaarders de bevoegdheid is toegekend tot het binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner. De machtiging wordt zo mogelijk getoond. 2. Onze Minister van Justitie stelt het model van deze machtiging vast. 3. Een schriftelijke machtiging als bedoeld in het eerste lid is niet vereist, indien ter voorkoming of bestrijding

van ernstig en onmiddellijk gevaar voor de veiligheid van personen of goederen terstond in de woning moet worden binnengetreden."

Artikel 3

"1. Bevoegd tot het geven van een machtiging tot binnentreden zijn: a. de advocaat-generaal bij het ressortsparket; b. de officier van justitie; c. de hulpofficier van justitie. 2. Voor zover de wet niet anders bepaalt, is de burgemeester bevoegd tot het geven van een machtiging tot binnentreden in een woning gelegen binnen zijn gemeente voor andere doeleinden dan strafvordering. 3. Degene die bevoegd is een machtiging te geven, gaat daartoe slechts over, indien het doel waartoe wordt binnengetreden het binnentreden zonder toestemming van de bewoner redelijkerwijs vereist."

Artikel 6

"1. De machtiging is ondertekend en vermeldt: a. de naam en de hoedanigheid van degene die de machtiging heeft gegeven; b. de naam of het nummer en de hoedanigheid van degene aan wie de machtiging is gegeven; c. de wettelijke bepalingen waarop het binnentreden berust en het doel waartoe wordt binnengetreden; d. de dagtekening. 2. De machtiging blijft ten hoogste van kracht tot en met de derde dag na die waarop zij is gegeven. De Algemene termijnwet is niet van toepassing."

Artikel 9

"Degene die bevoegd is zonder toestemming van de bewoner binnen te treden, kan zich de toegang tot of de doorgang in de woning verschaffen, voor zover het doel van het binnentreden dit redelijkerwijs vereist. Hij kan daartoe zo nodig de hulp van de sterke arm invoeren."

Artikel 10 , eerste lid

"Degene die zonder toestemming van de bewoner in een woning is binnengetreden, maakt op zijn ambtseed of -belofte een schriftelijk verslag op omtrent het binnentreden."